

LO i Vesterålen

LOs lokalorganisasjon for organisasjonsledd som har medlemmer i Vesterålen, og som omfatter kommunene: Andøy, Bø i Vesterålen, Hadsel, Sortland og Øksnes

Et fremtidsrettet kvotesystem – høringsuttalelse fra styret i LO i Vesterålen etter fullmakt fra årsmøtet 2017 i LO i Vesterålen

LO i Vesterålen viser til at regjeringens myndighet i fiskeripolitikken er begrenset til - på vegne av folket – å forvalte ressursene og regulere fisket og fiskerideltakelsen, innen rammen av norsk lov, som klart uttrykker at «fisken eies av det norske folk i fellesskap».

Det foreligger nå en rekke utredninger og stortingsmeldinger med forslag som i realiteten innebærer en økende grad av privatisering av rettighetene til å høste av fiskeressursene. Dette krever en lokal beredskap i kommunene for å sikre at fiskerettighetene i regionen kan opprettholdes på lengre sikt.

Leveringsplikten. St. Meld 20 (2016-2017)

Regjeringen foreslår nå at de rederier som opprinnelig fikk tildelt fiskekvoter som skulle sikre fiskeindustriens råstoffbehov for en årlig jevn produksjon og sikring av sysselsetting og opprettholdelse av lokalsamfunn langs kysten, nå skal fritas fra alle leveringsplikter, mot at 20 prosent (*inntil 12 millioner kilo torsk i 2017*) av deres torskekvote, overføres til den lukkede kystfiskegruppa 11 – 15 meter. Dette gjelder først og fremst kvoter som disponeres av rederiet Havfisk med leveringsforpliktelser på Melbu, Stamsund og en rekke kommuner i Finnmark samt rederiet Nergård med leveringsforpliktelser i Troms.

Rederiene får med dette tildelt eksklusive rettigheter til 88 prosent av de leveringspliktige kvotene av hvitfisk som var øremerket til fiskeindustrien i nord, men som i dag i stor grad fryses om bord for salg utenom foredlingsindustrien.

I tillegg foreslår regjeringen at de tilgodesette kommunene skal få en erstatning på tilsvarende kr 1,69 per kilo (2 millioner per kvoteenhet) – **for kvoter som i dag prises til kr 200 per kilo i kvotemarkedet!** Det blir i tilfelle en gavepakke fra fellesskapet til aksjonærene i to rederier. Dette kan samfunnet ikke tillate!

Regjeringens myndighet er hjemlet og begrenset av; Deltakerloven (1999) og Havressursloven (2008). Regjeringen er ikke gitt myndighet til å gi bort eller selge folkets eiendom til noen private interesser, det være seg trålredier eller redere som driver kystfiske. Fordi staten ikke eier fisken, kan heller ikke eiendomsretten danne hjemmel for regjeringen og Staten kan ikke gi bort noe staten ikke eier. I tilfelle må regjeringen først fremme og få vedtatt en lovendring som tilsier at «fisken eies av den norske staten».

I 2003 ble det vedtatt en forskrift om at fysisk leveringsplikt av fisk til bestemte kommuner ble erstattet av et krav om tilbudsplikt. (Forskrift av 12. september 2003 nr. 1131 om leveringsplikt for fartøy med torsketrållatelse). Myndighetenes kontroll ble etter dette avgrenset til å passe på om tilbudet var sendt korrekt og ikke hvor fisken faktisk ble levert. De utvidede kravene som ble innført i 2007 til rederienes bearbeidingsplikt og aktivitetsplikt, fikk ingen praktisk betydning da

Postadresse:
LO i Vesterålen
Postboks 397
8401 SORTLAND

E-postadresse:
loinvest@hotmail.com

Facebook:
<https://www.facebook.com/loinvest>
Besøksadresse:
LO-senteret i Vesterålen
Vesterålsgt. 90 – 2. etg.
8400 Sortland

Leder:
John Helmersen
Åse
8484 RISØYHAMN
tlf. 90 11 52 13 (også SMS)
e-post: john.helmersen@hotmail.no

Bank:
4570.12.82551
Organisasjonsnr:
981 431 995

trålerrederne kunne oppfylle reglene ved å kun tilby leveranser landanleggene ikke kunne godta. Etter 17 år fra denne forskriftsendringen, blir 90 prosent av fangstene fra de tidligere leveringspliktige trålerne, nå fryst om bord i fartøyene for videresalg utenom de tilgodesette kystkommunene – stikk i strid med kvotetildelingens forutsetninger. Saken om leveringsplikten er imidlertid bare en brikke i et større privatiseringsfremstøt.

Forslagene i NOU 30/2017 NOU 2016:26 Et fremtidsrettet kvotesystem – vil i enda sterkere grad fremme og sementere privatiseringen av kvotene som senere kan vise seg vanskelig å reversere. Dette er en reell trussel mot fiskeriavhengige regioner med begrensede finansielle ressurser til å konkurrere i et kvotemarked som i økende grad kontrolleres av internasjonal børskapital.

LO i Vesterålen krever at fiskekvotene skal disponeres til fartøytyper, redere og bedrifter som bidrar til lokal verdiskaping og arbeidsplasser i de fiskeriavhengige kystkommunene.

Alle leveringspliktige kvoter som er knyttet til bestemte anlegg og kommuner må videreføres. Om de leveringspliktige trålerrederier ikke ønsker å oppfylle kravet om fysiske leveranser til de tilgodesette kommunene, bør alle disse kvotene omfordeles til andre rederier og fartøytyper som kan oppfylle samfunnsforpliktelsene etter intensjonene med kvotene.

En bærende tanke er at et fremtidsrettet kvotesystem innen fiskeriene må;

- legge til rette for verdiskaping i markedene for fersk kvalitetsfisk som har gitt oppdrettsnæringen suksess.
- bidra til «det grønne skiftet» på lik linje med andre næringer.
- næringen utvikles etter fiskerilovgivningens formålsparagrafer om bidrag til en samfunnsøkonomisk lønnsom utvikling i de mange fiskeriavhengige kystsamfunn.

Viktige tiltak er:

- I. å fremme den samfunnsøkonomiske lønnsomheten for sysselsetting og bosetting i kystsamfunnene.
- II. at fiskekvoter fortsatt skal fordeles gjennom politiske vedtaksprosesser på vegne av det norske folk i fellesskap. Privatisering og markedsallokering av kvoterettigheter mellom redere må derfor avvises.
- III. at en åpen fiskeriallmenning opprettholdes for fartøy under 11 meter med en andel av totalkvoten før fordeling av individuelle kvoter. Kvotestørrelsen i åpen gruppe tilpasses interessen fra fiskere og avtakskapasiteten for kvalitetsfisk. Sammenslåing av individuelle kvoter for fartøyer under 11 meter tillates ikke.
- IV. at en grunnkvote tildeles alle fartøyer med fisketillatelse etter søknad og en politisk begrunnet beslutningsprosess. Grunnkvoten beholdes så lenge fiskeren oppfyller alminnelige krav som aktivitet, men uten muligheter for videresalg.
- V. at det etableres en statlig kvotebank for fleksibel utleie av kvoter til fartøygrupper som fremmer lovverkets formålsparagraf, jfr. (I).
  - a. kvoter som trekkes inn blant annet etter brudd på leverings- og aktivitetsplikter
  - b. alle utfasede tidsbegrensede (20-25 år) strukturkvoter som har gjort det mulig å slå sammen fartøykvoter
  - c. deler av fartøyenes grunnkvoter som ønskes kortsiktig byttet i fangstsesonger

- VI. at merverdien (Ressursrenta) som genereres gjennom utleie av kvoter fra kvotebanken tilbakeføres fellesskapet på kysten.
- VII. at tildeling av kvoter til fartøyer som kan lande fersk kvalitetsfisk prioriteres. Det bør innføres maksimalt tillatt turkvantum tilpasset det enkelte kvotefartøy slik at kvaliteten på fisken sikres og verdiskapningen økes.
- VIII. at individuelle kvoter fordeles etter fysiske kapasitetsmål som lengste lengde (eller tilsvarende motorkraft/nettotonnasje) som utgjør en promille av totalkvoten fratrukket kvote avsatt til åpen allmenning. Det tillates ikke å flytte individuelle kvoter mellom kvotegruppene over og under 11 meter og over og under 15 meter lengste lengde.
- IX. at kvotegruppen for fartøy 21-28 meter lengste lengde gjenopprettes for å bedre landinger av fersk fisk utenom toppsesongene.
- X. at kvotene for trål slås sammen til én gruppe. Havfiskefartøyer over 21,35 meter (70 fot) som fisker med snurrevadtrål og maskinell line bør også slås sammen til en gruppe og henvises til fiske etter de samme reglene som for trålere utenfor 4 nautiske mil.

Vi forutsetter at ressursrenten fortsatt skal tas ut i verdiskaping og arbeidsplasser langs kysten. LO i Vesterålen anmoder derfor fiskeridepartementet om å utrede en overgang *fra* kjøp og salg av kvoter *til* gratis kvoter og konsesjoner til rekruttering når fiskere går ut av yrket. De som har kjøpt deltagerrettigheter, konsesjoner eller kvoter, skal ved etablering av en slik ordning, ikke lide noe økonomisk tap, men skattemessig få avskrive sine kostnader for kjøp av fiskerettigheter.

For LO i Vesterålen
John Helmeren
leder